

УДК 334.72:338.4

¹Дем'яненко М.Я., д.е.н, проф., академік НААН, ²Гришова І.Ю., д.е.н, проф.

¹ННЦ «Інститут аграрної економіки» Київ, Україна

²Одеська національна академія харчових технологій, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Demyanenko M.Ya, Dr., Prof., Gryshova I.Yu., Dr., Prof.

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF RURAL TOURISM

Ефективне управління туристичною галуззю необхідно здійснювати з урахуванням максимально комплексного використання конкурентних переваг регіону. Однак, незадовільний еколого - санітарний стан курортів, нераціональне використання наявного потенціалу, висока енерговитратність застарілих технологій, які використовуються у туристичній сфері, зношеність інфраструктурних компонентів, високий рівень навантаження на рекреаційні райони в період курортного сезону, низький рівень міжнародного іміджу оказують негативний вплив на рівень конкурентоспроможності туристичної галузі України. Таким чином, об'єктивні умови соціально-економічного розвитку вимагають впровадження науково обґрунтованих підходів до управління туристичною галуззю, зокрема активізації такого актуального його напрямку як зелений сільський туризм. Концептуально процес підвищення рівня ефективності функціонування зеленого сільського туризму можна окреслити в ідеї розробки сукупності обґрунтованих комплексних механізмів, які дозволять реалізувати стійке поєднання в управлінні аграрним бізнесом та туристичною галуззю. Концепція ефективного розвитку сільського зеленого туризму визначає стратегію дій і конструктивний принцип, згідно з якими повинні розвиватися аграрні підприємства і галузь в цілому, що дозволяє:

- проаналізувати економічні процеси, що відбуваються в галузі;
- визначити перспективні напрямки розвитку сільського зеленого туризму та форми його найбільш ефективної організації;
- системно розглядати ресурсозабезпечення і раціональне розміщення продуктивних сил;
- оцінювати джерела фінансування і роль форм власності як факторів, що впливають на структуру потреб зеленого сільського туризму;
- сформулювати механізм управління ефективністю використання наявного потенціалу аграрних підприємств з урахуванням диверсифікації їх діяльності в напрямку сільського зеленого туризму;

Концепція передбачає виділення конкретних напрямів, у межах яких мають обґрунтовуватися завдання стратегії розвитку об'єктів сільського зеленого туризму. До них відносяться: формування позитивного міжнародного іміджу, визначення сприятливого бізнес-середовища, стимулювання інвестиційної діяльності, сталий підхід до використання природних ресурсів, а також формування ефективної системи менеджменту. Основні елементи концепції розвитку об'єктів сільського зеленого туризму на національному та регіональному рівні: мета, завдання, стратегія, критерії успіху реалізації та інструменти реалізації. Підґрунтям розробки удосконаленої концепції ефективного розвитку об'єктів сільського зеленого туризму виступають: нормативно – правові акти України; програми регіонального розвитку; досвід впровадження програм розвитку туризму іноземних країн; наукові здобуття вчених, у тому числі екологів (рис.1).

Рис. 1. Концептуальні засади ефективного розвитку об'єктів сільського зеленого

туризму регіону (складено автором з використанням [1-3])

Сільський зелений туризм як багатовимірне суспільно-економічне й культурне явище є серйозним чинником змін як серед учасників туристичного руху, так і на території свого розвитку. Ці зміни можуть розглядатися в кількісних та якісних категоріях. Одним з дослідницьких підходів, який базується на концептуальних засадах його розвитку та застосовується для опису змін під впливом сільського зеленого туризму, переважно якісного характеру, є функції, які він виконує. Так, Кужель В.В. виділяє сім функцій туризму, а саме: рекреаційна, економічна, екологічна, виховна, культурна, соціальна й політична [3]. Оскільки сільський зелений туризм є однією з форм туризму, то, відповідно, функції виконує ті ж самі. Виконуючи рекреаційну функцію, сільський зелений туризм сприяє оздоровленню відпочиваючих, покращенню їхнього фізичного та душевного стану, що позитивно впливає на стан здоров'я та продуктивність людської праці; розширенню кола спілкування, формуванню та розвитку соціально-культурних зв'язків, обміну досвідом; відродженню промислів і традицій українського народу; бережному використанню природо-рекреаційних ресурсів тощо. Екологічна функція сільського зеленого туризму особливо актуальна в сучасних умовах. З одного боку, туризм є споживачем природних ресурсів і своєю діяльністю впливає на її стан, а з іншого - в їх збереженні та раціональному використанні мають бути зацікавлені організатори туризму. Захист туристичних ресурсів та доквілля загалом повинен стати пріоритетним напрямом розвитку туризму.

Висновки. Отже, одним із пріоритетних шляхів подолання кризи, що склалась в аграрному секторі, є активізація сільського населення до підприємницької діяльності в невинробничій сфері сільського зеленого туризму. Враховуючи те, що в умовах загальноекономічної кризи економічні і соціальні проблеми села надзвичайно загострилися, широке розповсюдження і розвиток сільського зеленого туризму (як форми активної та ефективної самозайнятості людини) Концептуальні підходи до формування концепції ефективного розвитку об'єктів сільського зеленого туризму передбачають виділення конкретних напрямів, у межах яких мають обґрунтовуватися завдання та методи їх реалізації. До них відносяться: формування позитивного міжнародного іміджу галузі, визначення сприятливого бізнес-середовища, стимулювання інвестиційної діяльності, сталий підхід до використання природних ресурсів, а також формування ефективної системи управління. Таким чином, процес підвищення рівня ефективності функціонування об'єктів сільського зеленого туризму можна висловити в ідеї розробки сукупності обґрунтувань комплексних механізмів, які дозволять реалізувати стійке управління туристичною галуззю на регіональному та державному рівнях.

Перелік посилань

4.Кужель В. В. Проблеми розвитку підприємств зеленого сільського туризму/ В.В.Кужель// Збірник тез науково-практичної конференції «Теорія, практика та інновації розвитку туристичної та готельно-ресторанної індустрії», Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві».- 2015р. - С. 79-8.

5.Кужель В.В. Інноваційні інструменти розвитку підприємств сільського (зеленого) туризму в Україні/В.В.Кужель// " Ефективна економіка. Науковий журнал. – 2015. - №5. – Режим доступу до журн.: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=6&y=2015>

6.Кравчук А.О. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Одеській області / А.О. Кравчук, І.О. Крюкова // Глобальні та національні проблеми економіки: науково-виробничий журнал. – Миколаїв, 2015. - №. 8. – С.69-73.